

bygget foruden en Del Forsøgshøfder paa den nordlige Tange, der straks gik i Havet, 3 store permanente Høfder efter alle Kunstens Regler og endda paa særlig solid Maade, idet man brugte huggen Granit i Stedet for Betonblokke og benyttede lutter Pæle med Plathoveder for at forhindre Angreb af Pæleorm. Det er en Skæbnens Ironi, at disse have staaet omtrent paa samme Sted, hvor Havet nu vil bryde igennem, det er en Skæbnens Ironi, fordi man har haft saa lidt tilovers for den nordlige Tange, at man ikke en Gang har villet vedligeholde dem, men har ladet dem forfalde, har ladet dem saa fuldstændig forfalde, at der ikke er Spor tilbage. Der er ikke saa meget tilbage af disse store Høfder, at man kunde lave en Tændstik deraf trods den meget store Sum, de i sin Tid have kostet. I øvrigt maa jeg sige, som jeg har sagt saa tit, at hele dette Byggespørgsmaal er et frygtelig farligt og meget vanskeligt Spørgsmaal, som man her i sin Tid har indladt sig paa. Hvis jeg havde haft den Ære den Gang, da Høfdebygningen begyndte, at være Medlem af dette Ting, saa jeg havde haft nogen som helst Lejlighed til at udtale mig derom, vilde jeg naturligvis paa det indstændigste have fraraadet, at man gik ind paa at begynde paa disse Udgifter. Det er ganske haabløst at tænke sig, at man i Fremtiden kan blive ved at beskytte hele Jyllands Vestkyst. Man kan inden for visse bestemte snævre Grænser, naar man vil se bort fra Bekostningerne, beskytte de to Limfjordstanger inden for den Grænse, der foreløbig er sat, men vi vide vel alle, som have fulgt med, at Grænsen maa ret snart flyttes Syd paa. Hvis man vil sikre Bovbjerg og Bovbjerg Fyr i en længere Aarrække, maa man sikkert forlænge Høfderækken mod Syd. Jeg tror paa den anden Side, at man ikke behøver at gøre mere paa den nordre Tange end det, der nu foreslaas. Jeg er i og for sig glad ved, at den Katastrofe, som nu er indtruffet, kom netop i Aar, fordi man i Fjor var inde paa Foranstaltninger til Sikringen af den nordre Tange, som jeg anser for ganske unyttige. Man var inde paa at bygge, saavidt jeg husker, 13 Høfder til et Beløb af 1,140,000 Kr. og bygge dem uden for den lave, smalle, ubebyggede nordre Tange som ikke er en eneste Øre værd, hvor ikke saa meget som en Fugl kan leve, hvor der intet er uden Grus og Sten, og hvor Havet gaar over ved et blot nogenlunde stærkt Højvande. Det vilde have været ganske meningsløst at have anvendt disse Penge der. Man

vilde mærkværdig nok efter Kommissionens Forslag i Fjor have standset netop der, hvor man i Aar vil begynde. I Aar begynder man rigtig. Man sikrer Agger og Aalum Byer, og man støtter paa en fornuftig og forstandig Maade Høfderækkernes nordre Afslutning til de saakaldte Ilkærbakker, hvor der er et højtliggende Terrain af en nogenlunde fast Konsistens, og man fortsætter mod Syd, indtil man kommer forbi den bebyggede Del af Limfjordstangen, ned, hvor den smalle værdiløse Tange begynder. Denne Tange har ikke Spor af Værdi hverken for Limfjorden eller for noget som helst andet. Det er ganske ligegyldigt, om den bliver liggende, hvor den nu ligger, eller om Havet efterhaanden flytter den lidt længere ind i Limfjorden. Det har ikke det fjerneste at sige for selve Limfjorden eller for noget Menneske undtagen det, at det kan muligvis foranledige, at der gaar noget mere Sand ind i Limfjorden gennem Kanalen.

Hvad der har bevirket, at hele dette Beskyttelsesspørgsmaal har været saa haabløst fortvivlet, som det efter min Mening har været i saa mange Aar, er, at man har villet fremme for hinanden modstridende Opgaver paa samme Tid. Man har villet sikre Tangen ved at bygge Høfder og derved beskytte Limfjordskysterne, og samtidig uddybe og forbedre Sejllobet gennem Kanalen, altsaa samtidig forhindre Havets Indtrængen i Limfjorden og uddybe Sejllobet ind i Fjorden. Men disse to Opgaver er det ganske umuligt at løse samtidig. Det er klart, at paa samme Tid og i samme Omfang, som man med Sandpumpe-skibe og andre Foranstaltninger søger at tilvejebringe og regulere et nogenlunde dybt og sejlbart Løb igennem Kanalen og gennem Sandfladen oppe i den vestlige Del af Limfjordens store Bassin, i samme Grad fremmes netop Havets Indtrængen i Limfjorden; det kan ethvert Menneske begribe; det er saa selvsagt, at der derom ikke kan være ringeste Tvivl. Naar man siger, at man bygger Høfder for at beskytte Limfjorden og samtidig lader Sandpumpeapparaterne arbejde med stor Bekostning paa at uddybe Løbet igennem Kanalen, modarbejder man sig selv. Disse to Ting ere ganske modstridende, det kan ikke lade sig gøre at fremme begge Formaaler samtidig. Ja, det kan man jo sagtens sige bagefter, ville de Herrer maaske med nogen Føje bemærke, men jeg har i alt Fald allerede udtalt for 10 Aar siden her i denne Sal som min Overbevisning, at hvis man for 20 Aar siden, da man begyndte